

ARALIN 2

Ang tuon ng ikalawang aralin ay tungkol sa ibat ibang halimbawa ng Karunungan -Bayan (Bugtong, Tanaga, Salawikain, Sawikain, at Kasabihan), pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Katutubo at tekstong impormasyonal (ekspositori) para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraanpara sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa.

LAYUNIN

Pagkatapos ng aralin, ang mga mag-aaral ay inaasahang :

1. nauunawaan ang mga salitang may kinalaman sa karunungan -bayan,
2. nakagagawa ng pangungusap gamit ang mga natutunang salita, at
3. napauunlad ang damdamin ng pagka Pilipino.

SUBUKIN

Panuto: Basahin nang mabuti ang pangungusap. Ibigay ang kahulugan ng salitang nakasalungguhit. Isulat ang titik ng iyong sagot sa nakalaang patlang .

- _____ 1. Ang soberaniya ng isang bansa ay mahalaga upang mapanatili ang kaayusan nito.
 a. mamayan
 b. lupain
 c. kapangyarihan
 d. kakampi
- _____ 2. Napigilan ang pagkalat ng apoy dahil sa maagap na tugon ng mga bombero.
 a. tamad
 b. mabilis
 c. reklamador
 d. masayahin
- _____ 3. Inilagay ni Alex sa abo ng kanyang yumaong lolo sa urn na gawa sa porselana.
 a. basurahan
 b. hardin
 c. kahon
 d. espesyal na sisidlan
- _____ 4. Ayon sa kasabihan “Ang sakit ng kalingkingan, ramdam ng buong katawan”, kaya pinapaalala na kapag may maliit na problema dapat na itong ayusin agad.
 a. kamay
 b. pinakamaliit na daliri sa paa
 c. pinakamaliit na daliri sa paa
 d. paa
- _____ 5. Ang bigay niyang basket ay hitik sa masasarap na prutas at masustansiyang gulay.
 a. sagana
 b. mabigat
 c. maliit
 d. walang laman

TALASALITAAN

hitik *pnr*
mabunga, sagana

UP Diksyunaryong Filipino p. 337

Hal. Ang punong manga sa likod ng aming bahay ay **hitik** sa bunga.

kálingkíngan *png*

pinakamaliit na daliri sa dulo ng paa, hinliliit
UP Diksyunaryong Filipino p. 410

Hal. Siya ay napasigaw ng aksidenteng matapakan ang kanyang **kalingkingan**.

kaliskís *png*

matigas na pinakabalat ng isda, isda, ahas, at iba pang hayop: ESKAMAS, HIMBIS, HINGBIS
UP Diksyunaryong Filipino p. 410

Hal. Ang isda ay may matigas at matingkad na **kaliskis**.

lagánap *pnr*

kumalat o naglipanang mga bagay: 2: karaniwang nangyayari

UP Diksyunaryong Filipino p. 480

Hal. Pinayuhan ng mga awtoridad ang mga mag-aaral na mag-ingat sa paggamit ng *social media* dahil sa **paglaganap** ng *fake news*.

maagap *pnr*

alisto, laging handâ, maliksi/ TUPTOP/ UNTOP

UP Diksyunaryong Filipino p. 530

Hal. Siya ay laging **maagap** sa pagtulong sa mga nangangailangan

pinihit *png*

pagbaling ng ulo, mukha, o katawan ng isang tao, BIRA, BIRIK, GLID, LISÔ, pag-ikot o pag-iba ng direksyon

UP Diksyunaryong Filipino p. 679

Hal. Mabilis na **pinihit** ni Ramon ang manibela ng sasakyan upang iwasan ang kasalubong na sasakyan.

soberaniya *png Pol [Esp soberania]*
kasarinlan, pinakamataas na kapangyarihan:
SOVEREIGNTY, kapangyarihang pamahalaan
ang sarili, komunidad o anumang yunit ng
politika na nagsasarili

UP Diksyunaryong Filipino p. 823

Hal. Ang ating mga bayani ay ipinaglaban ang
soberaniya ng Pilipinas laban sa mga
mananakop na dayuhan.

taludtód *png Literatura*

nakasulat o nakalimbag na linya ng mga salita,
tulad ng sa tulâ

UP Diksyunaryong Filipino p. 868

Hal. Sa bawat **taludtod** ng tula na isinulat ni Jose
Rizal ay makikita ang mataas na pangarap niya para
sa mga kabataan.

tángis *png*

pagpapahayag ng dalamhati o sakit sa
pamamagitan ng matagal at malakas na iyak

UP Diksyunaryong Filipino p. 873

Hal. Si Ines ay walang tigil sa **pagtangis** dahil sa
pagkamatay ng asawang si Lam-ang.

tradisyón *png*

pagsasalin ng mga kaugalian, paniniwala, at iba p mula sa isang henerasyon hanggang sa susunod na henerasyon

UP Diksyunaryong Filipino p. 904

Hal. Isa sa aming **tradisyon** tuwing pista ay ang pagluluto ng Suman na ipamimigay sa mga bisita.

tugmâ *png*

pagkakatulad ng mga tunog sa huling pantig sa dalawa o higit pang taludtod

UP Diksyunaryong Filipino p. 913

mula sa tulang “Bulag ka, Juan “ni Ariana Trinidad

Kailan ititigil ni **Juan**
Ang pakikipagbola**han**
Sa bingo ng gaha**man**
At roleta ng kasaki**man**

úkol *png*

paglalaan ng anuman ng isang natatanging bagay, Anuman nararapat sa isang tao o bagay

UP Diksyunaryong Filipino p. 922

Hal. Ang nilalaman ng libro ay **ukol** sa Kasaysayan ng Pilipinas sa Panahon ng mga Hapones.

urn *png [Ingles]*

úrna, espesyal na kahong ginagamit sa panahon ng halalan

UP Diksyunaryong Filipino p. 929

Hal. Ang abo ng kanilang namatay na lola ay inilagay sa **urn** na gawa sa porselana.

Gawain 1. PUNUAN MO BES!

Panuto: Basahin ang pangungusap. Ibigay ang kasingkahulugan ng salita nakasalungguhit. Punan ng wastong titik ang mga blankong kahon upang mabuo ang salitang tinutukoy sa bawat bilang.

1. Si Bernard ay laging alisto sa klase kaya agad niyang nasasagot ang mga tanong ng guro. Ang salitang nakasalungguhit ay nangangahulugang?

M		A	G		
---	--	---	---	--	--

2. Ang pagmamano sa nakatatanda ay isang mabuting kaugalian nating mga Pilipino na patuloy nating pinapahalagahan at ginagawa hanggang sa kasalukuyan.

	R	A			S	Y		
--	---	---	--	--	---	---	--	--

3. Maingat na inalis ni Arman ang balat ng isda bago ito nilunod sa mainit na mantika.

K			I	S			S
---	--	--	---	---	--	--	---

4. Ako ay nabigla nang marinig ko ang malakas na iyak ng sanggol mula sa gubat.

T		N			S
---	--	---	--	--	---

5. Pinag-iingat ang publiko na mas maging maingat dahil sa pagkalat ng hinihinalang sakit na MonkeyPox (MPOX)lalo na ang mga bata.

L			A	N		P
---	--	--	---	---	--	---

GAWAIN 2. PARESAN MO AKO

Panuto: Piliin sa Hanay B ang mga salitang kasingkahulugan ng mga salita sa Hanay A. Isulat sa patlang ang letra ng tamang sagot. Gamitin sa sariling pangungusap.

Hanay A

- _____ 1. pihit
- _____ 2. taludtod
- _____ 3. hitik
- _____ 4. nagkalát
- _____ 5. soberaniya

Hanay B

- a. marami
- b. kapangyarihan
- c. laganap
- d. pag-iba ng direksyon
- e. linya ng mga salita lalo na sa tula

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____

TAYAHIN

Panuto : Basahin nang mabuti ang pangungusap. Ibigay ang kahulugan ng salitang nakasalungguhit. Isulat ang titik ng iyong sagot sa nakalaang patlang .

- _____ 1. Ang soberaniya ng isang bansa ay mahalaga upang mapanatili ang kaayusan nito.
a. mamayan
b. lupain
c. kapangyarihan
d. kakampi
- _____ 2. Napigilan ang pagkalat ng apoy dahil sa maagap na tugon ng mga bombero.
a. tamad
b. mabilis
c. reklamador
d. masayahin
- _____ 3. Inilagay ni Alex sa abo ng kanyang yumaong lolo sa urn na gawa sa porselana.
a. basurahan
b. hardin
c. kahon
d. espesyal na sisidlan
- _____ 4. Ayon sa kasabihan “Ang sakit ng kalingkingan, ramdam ng buong katawan”, kaya pinapaalala na kapag may maliit na problema dapat na itong ayusin agad.
a. kamay
b. pinakamaliit na daliri sa paa
c. pinakamaliit na daliri sa paa
d. paa
- _____ 5. Ang bigay niyang basket ay hitik sa masasarap na prutas at masustansiyang gulay.
a. sagana
b. mabigat
c. maliit
d. walang laman

SUSI NG PAGWAWASTO

SUBUKIN

1. C
2. A
3. C
4. C
5. C

GAWAIN 2

1. B
2. C
3. E
4. A
5. D

GAWAIN 1

1. magnanakaw
2. dulot
3. dahilan
4. resulta
5. lagyan

TAYAHIN

1. C
2. A
3. C
4. C
5. C

SANGGUNIAN

Panitikang Pilipino : Filipino Modyul para sa Mag-aaral 7

<https://kwfdiksyonaryo.ph>

UP Diksyunaryo sa Filipino

<https://www.tagalog.com>

